

కాలప్రవాహంలో ఎన్నో యేళ్ళు. ఆ యేళ్ళలో నా జీవితం కొన్నాళ్ళు. ఆ కాలప్రవాహంలో, నా జీవితం కొన్నాళ్ళు ఒక రోజు.

ఆ రోజు సాయంత్రం ఏమీ తోచటం లేదు. మనస్సులో ఏదో చిరాకు. అర్థంకాని ఆరాటం. స్నేహితులెవ్వరూ కలవకపోవటం, పనేమిలేకపోవటం, అలా వుండటానికి కారణం కావచ్చు. షికారు బయలుదేరాను. సాయంత్రం చల్లగా వుంది. కాని, మనస్సు మానం వహించింది ఎందుకనో. అలా రైల్వేస్టేషన్ లోకి వెళ్ళాను. ఏదో రైలు వచ్చింది అప్పుడే. ఎక్కేవాళ్ళు, దిగేవాళ్ళు చేసే బెబ్బలాటలు, అమ్ముకొనే వాళ్ళ మాటా విడి, అంతా గందరగోళంలా వుంది. అదంతా చూస్తుంటే నాకు తలనొప్పి వచ్చేలా వుంది. బయటకు నడిచాను. రోడ్డుమీద నెమ్మదిగా నడుస్తున్నాను.

ఎవరో జంట ప్రక్కనున్న పార్కులోంచి, నవ్వు కొంటూ బయటికొస్తున్నారు. వాళ్ళను చూసి నాముందు వెళ్తున్న అబ్బాయిలలో ఒకడు, 'కొత్తగా వెళ్ళిచేసుకొన్నారేమో. చాలా హుషారుగా వున్నారు,' అన్నాడు. వాళ్ళగూర్చి తను కామెంట్ పాస్ చెయ్యాలన్న ఆవేశం వున్నట్లు. 'కాదు', అన్నాడు ఆ జట్టులో నేయింకొకడు. 'కాకపోతే అన్నా చెల్లెళ్ళయి వుంటారు. అన్నా చెల్లెళ్ళు అంత చనువుగా వున్నారంటే హర్షంప దగ్గరే', అన్నాడు మొదటివాడు తనకి ఊహించటం సరిగ్గా చేతనవునన్నట్లు 'కాదు' అన్నాడు రెండవవాడు వెంకిగా. 'అయితే ప్రేమికులన్నమాట' అని నవ్వాడు. మానంలో అంగీకారం నూచించాడు, అప్పటిదాకా కాదన్నవాడు. 'ఇంకేం, మన యిండియా ఫార్వర్డ్ కు (ముందుకు) వచ్చేస్తుందన్నమాటే. ఫారిన్ కంట్రీస్ లోలా మనదేశంలోకూడా వెళ్ళికాకుండా ప్రేమికులు షికారు బయలుదేరారంటే చెప్పకోదగ్గరే. కొంత కాలంపోతే ఫారిన్ కంట్రీస్ ని మించేస్తుంది, అన్నాడు అదో మాదిరిగా నవ్వుతూ.

'అవును; ఇలాంటివాళ్ళుంటే మన భారతదేశం పురోగమించదూ? ఇదే, ఫారిన్ కంట్రీస్ లోనైతే ఆదా

మగ జంటలుగా తిరిగితే ఏమన్నా అనుకొంటారా? వాళ్ళ సంభందం ఏమై వుంటుందని ఆలోచిస్తారా? వాళ్ళు అయితే భార్యా భర్తలన్నా కావాలి; లేదా అన్నా చెల్లెళ్ళన్నా కావాలి, కాకపోతే ప్రేమికులన్నా కావాలి. అంతేగాని కల్యపరహితమైన, స్వచ్ఛమైన స్నేహితులు కాకుండా? ఇతర దేశాలలో పోల్సుకోవల్సింది ప్రేమికులెంతమంది అన్న విషయంలోనా? ఇదేనా పురోగమనానికి అర్థం? ఉద్రేకం అడగమని ప్రోత్సహించింది ఆ ఊణంలో, వాళ్ళ బలహీనత చూచినవ్యక్తులొగలిగిన నన్ను. అయినా నాకెందుకు లెమ్మని ఆ ఆవేశాన్ని అణచుకున్నాను. తొందరగా అడుగులు వేసాను.

రోడ్డు మీద నడుస్తుంటే ఏదో గోల నా దృష్టిని పడినా చిరాకు నెక్కువ చేస్తుంది. అందుకని నడిచి, నడిచి రైలు పట్టాల దగ్గరికి చేరుకొన్నాను. రైలు పట్టాల ప్రక్కనే కాలిబాట. ఆ బాటలో తనివితీరా నడిచి కొంతదూరం చేరుకొన్నాక, బాటకు కొద్దిగా ప్రక్కకు పోయి కూర్చున్నాను.

అస్తమించే సూర్యుడు తన అంతిమ కిరణాలను వెదజల్లు తున్నాడు. అరుణకాగ రంజితమై వుంది ఆకాశంలో ఒక భాగం. మరొక భాగం అంధకారం నింపుకొంటున్నది అప్పుడే. మానవులకు వెలుగు శాశ్వతం కాదు. వెలుగు నుంచే చీకటి పుడుతుంది. చీకటి లోంచే వెలుగు జనిస్తుంది. చీకటి వెలుగులను సమోసంగా చూడటం నేర్చుకోమని ప్రకృతి పాఠం చెబుతున్నది, మాట వినని మానవులకు.

అప్పుడే చాలవరకు చీకట్లారించాయి. బాగ్రత్తగా చూస్తే పడమటి దిక్కున ఏదో కొద్దిగా మంట వేస్తున్నట్లు ఎరుపుదనం కనిపిస్తున్నది. ఊళ్ళో రైలు వెలిగాయి. చీకటిలో దీపాలు - కఠినాత్ముని హృదయంలో కరుణారసపు బొట్లలా, అదీ నా భావనలో మెరిసిన ఓ చిన్న ఆలోచన. స్క్రీన్ లైట్ వెలిగినంత వేగంగా స్వార్థ మానవ హృదయంలో కరుణ జనిస్తుందా? మానవుల మంచితనంపై అపనమ్మకం

మానవుడినైన నాకు. కానీ, ఏమిటి భావాలు? ఏటివల్ల ప్రయోజనమేమిటి? ఆసలు జీవితంవల్ల ప్రయోజనమేమిటి? అర్థంకాని ప్రశ్న. సమాధానంలేని ప్రశ్న. ఒక వేళ్ళున్నా సమస్యగానే వున్న ప్రశ్న. నాబోటి ఆజ్ఞానికి అవసరమా యీ ప్రశ్న? అన్న ప్రశ్నలే. జీవితమే ఓ ప్రశ్న! జీవితం ముగిసిన తరువాతనే జీవితపు ప్రశ్నకు సమాధానం.

అక్కడ నే నొంటరిని. ప్రక్కనున్న కాలిబాట మీద కూడా అరగంటకు ఒకరో యిద్దరో తప్ప ఎక్కవ మంది నడవటంలేదు. నేను నా ఆలోచనలు. చుట్టూ నిశ్శబ్దం. నిశ్శబ్దంలో యేవో అప్పుడప్పుడు గున్నని శబ్దాలు, వీస్తున్న గాలివల్ల ఎదురుగుండా వున్న ఈత చెట్టుకి మట్ట రాసుకొంటున్నది. వెన్నెల వెదజల్లు తున్నాడు ఆకాశంలో ఆందాల చందమామ, మెరిసే తారల మధ్య. ఎదురుగా వాన నీళ్ళతో నిండిన గుంట-నిశ్చలంగా వుంది - అందులో ఆకాశపు అందం అంతా ప్రపిఫలిస్తోంది. ఎందుకో రాయి విసర బుద్ధయింది. మానవులలో వుండే సాధారణ బలహీనత. నీళ్ళు కదిలి పోయాయి, అందులో వున్న నీడల్లో చల్లగాలి పలుక రించింది, పులకరించింది నావళ్ళు. ఏదో భావం... ఊహలతో ఉద్భవించిన భావం... ఏదో ఆనందం... అవ దులు లేని ఆనందం... ఆవేశం... కవితావేశం.

‘మదిలో మెదిలే మధురాను భూతులు

మల్లెల మాలలై మురిపింప జేసె

తీయని తలపులై తపియింప జేసె

కలలన్ని కోర్కెలై కవ్వింప జేసె’ —

అని పాడుకోవాలనిపించింది. గొంతులోంచి బయటకు రాక గుండెల్లోనే వొదిలిపోయింది.

కాలి బాటమీద ఎవరో భారంగా నడుస్తున్న అడుగుల చప్పుడు. ఆకస్మాత్తుగా నా వృష్టి ఆకర్షింప బడింది. జాగ్రత్తగా పరిశీలించాను. ఎందుకో ఎవరో ఒక వ్యక్తి చినిగిపోయిన బట్టలతో, మాసిపోయిన గడ్డంతో, రేగిపోయిన జాటుతో, మాటకట్టిన గోనె సంచి వీవుమీద వుండటం వల్లనే లేక జీవితం అతని మీద పెట్టిన బరువువల్లనే ముందుకువంగి నెమ్మదిగా, బరువుగా నడుస్తున్నాడు. రైలుపట్టాల ప్రక్కనుంచి అతని జీవితమేమిటని అడగాలనుకున్నాను. కాని అడగలేక

పోయాను అడిగితే మానవ జీవితంలో కష్టాలన్నీకథగా కూర్చి చేస్తాడేమో ననిపించింది. పుట్టడం ధనవంతుల యింట్లోనే పుట్టాడేమో, చదువు సంఘాలున్న సంస్కారేమో. ఉద్యోగం లేక ఔతలపాలయ్యారేమో, ఆప్తులుగా నటించి అతని ఆస్తి దోచుకున్నారేమో వంచకులు అసలిదేమీ కాకపోవచ్చు. ఎవరో అనాదలకు చేట్టుక్రింద పుట్టివుండవచ్చు. అనాధ శరణాలయంలో జేరని వేలాది అనాధలలా జీవించి వుండవచ్చు. అడుక్కుతిని, చెట్టుక్రింద పడుకొని నెట్టుకొస్తుండవచ్చు. కాకపోను వచ్చు. ఏది ఏమైనా అతను విధిచేత వంచినపబడ్డాడు. అతని కిప్పుడు సుఖాలుదుఃఖాలు సమానమైపోయి వుంటాయి. అతని కిప్పుడు క్రొత్తగా సుఖంవచ్చినా సంతోషపడడు. అతనికింకా క్రొత్తగా దుఃఖం వచ్చినా విచారపడడు. బహుశా జీవితానికి శాంతి. హృదయానికి ప్రశాంతి కోరి ఆలమటిస్తుంటాడు. అది ఆన్వేషణకు ఆరంభం, కాని ఆ ఆన్వేషణకు అంతం ఎక్కడ? ఏమో? ఇది నాభావనలో నిలిచిన ఆలోచన.

దూర తీరాలకు సాగి పోయే
బాటసారీ! సాగిపో! సాగిపో!

లేదు నీకు సుఖం
లేదు నీకు దుఃఖం
కనలేని శాంతి,
కనుగొనాలని
కోరె ప్రశాంతిని
కోరి ఆన్వేషించు
ఆన్వేషణయే నీ
అంతిమ విజయం
ఆన్వేషణలోనే
అంతరి నే? అదే
ఆనందమా? అదే
ఆసలు ధ్యేయమా?

దూర తీరాలకు సాగిపోయే
బాటసారీ! సాగిపో! సాగిపో!

విరాగిలా సాగిపోతున్న అతనికి నా గుండెలు ఆలపించిన యీ గానం వినిపించాలని నోరు తెరిచాను. కాని మాట్లాడలేని ఆశక్తత. గొణుక్కున్నట్లు నా మాటలు. అతను వెళ్ళిపోయాడు. నేను నా ఆలోచనలు మిగిలి పోయాం.